

Regiovisie 2022 - 2024

Culturele infrastructuur = sociale infrastructuur

Juli 2022, gemeente Putten namens Regio Noord-Veluwe

Culturele infrastructuur = sociale infrastructuur

Inhoudsopgave

1.	Aanleiding	4
2.	Relatie met het Cultuur- en Erfgoedpact 2022-2024	5
3.	Uitgangspunten van de Regiovisie	6
3.1.	Kerndoel van de aanvraag: transformatie en innovatie	6
3.2.	Transformatie	6
3.3.	Innovatie	6
4.	Doelen van de Regiovisie	8
4.1.	Doel 1: Versterken en vernieuwen infrastructuur	8
4.2.	Doel 2: Versterken identiteit en zichtbaarheid van regio Noord Veluwe	9
5.	Organisatie	10
5.1.	De Driehoek	10
5.2.	De Driehoek: transformerend en innoverend	11
5.2.1.	Innovatie	11
5.2.2.	Transformatie	11
5.3.	De kracht van de Driehoek	11
5.4.	Activiteiten van de Driehoek	12
5.5.	De doelgroepen van de activiteiten van de Driehoek	12
6.	Activiteitenplan	14
6.1.	Opstellen kapstok: het cultuur- en erfgoedverhaal Noord Veluwe	14
6.2.	Structurele ondersteuning (lokale) instellingen	14
6.3.	Digitale infrastructuur bestendigen	15
6.4.	Vergroten welbevinden inwoners regio	15
6.5.	Gewenste resultaten	16
6.6.	Budget	16
6.7.	Subsidieverstrekking voor uitvoering	17

1. Aanleiding

In 2020 is, op verzoek van de Provincie Gelderland, de *Regionale Visie op de Culturele Infrastructuur van de Noord-Veluwe* opgesteld. Doel was te zoeken naar mogelijkheden voor het behoud en waar mogelijk de versterking van de culturele infrastructuur in de regio Noord-Veluwe. Het initiatief is ingegeven en versterkt door de coronacrisis.

Deze subsidieaanvraag is de uiteindelijke uitwerking van de *Regionale Visie op de Culturele Infrastructuur van de Noord-Veluwe*, en we vragen hiermee een bedrag van € 650.000,- (een eenmalig bedrag) aan voor de uitvoering hiervan in de periode 2022 tot en met 2024.

De regio Noord-Veluwe wordt gevormd door de gemeenten Epe, Elburg, Ermelo, Hattem, Heerde, Harderwijk, Nunspeet, Oldebroek en Putten.

De regionale visie van deze 9 samenwerkende gemeenten als reactie op het provinciale initiatief, kan worden samengevat in twee dilemma's:

1. Dilemma 1: Het wegvallen van de sociale cohesie - Cultuur als cement van de samenleving op de Noord-Veluwe.
2. Dilemma 2: De inhoud en de (economische) waarde van cultuur, bijvoorbeeld voor het toerisme maar ook voor de preventieve gezondheid en in het sociaal domein, worden onvoldoende onderkend – Cultureel opbouwwerk Noord Veluwe.

2. Relatie met het Cultuur- en Erfgoedpact 2022-2024

Zo spoedig mogelijk na de aanvraag voor de eenmalige subsidie voor de Regiovisie wordt ook subsidie aangevraagd voor het Cultuur- en Erfgoedpact 2022-2024. De eenmalige subsidie zal eveneens gedurende 3 jaar worden besteed (2022-2024). De Regiovisie wordt gezien als kaderstellend voor het Cultuur- en Erfgoedpact 2022-2024.

3. Uitgangspunten van de Regiovisie

De uitgangspunten kunnen als volgt worden gevat:

- duurzame samenwerking tussen culturele partners versterken;
- samenwerking tussen culturele en sociaal-maatschappelijke partners ter versterking van sociale cohesie;
- ondersteuning van noodlijdende instellingen, lokale bijdragen van gemeenten aanvullen met steun van de provincie: dit is tegelijkertijd transformatie en innovatie;
- begeleiding bij deskundigheidsbevordering, beleids- en visieontwikkeling van organisaties en verenigingen;
- mogelijk maken van het actief delen van kennis en expertise;
- ondersteuning bij fondsenaanvragen, nieuwe verdienmodellen, cultureel ondernemerschap;
- ondersteunen en scholing van vrijwilligers.

3.1. Kerndoel van de aanvraag: transformatie en innovatie

Door middel van de Driehoek (toegelicht in paragraaf 5 Organisatie) willen we de samenwerking met en tussen de culturele- en erfgoedinstellingen transformeren en innoveren. Daarmee willen we de culturele en erfgoedinfrastructuur in de regio versterken, zodat alle uitgangspunten van de regiogemeenten hierin aan bod komen. Het Cultuur- en Erfgoedpact speelt hierbij in de uitvoering een belangrijke rol.

3.2. Transformatie

De provincie Gelderland wil graag in partnership samenwerken met alle Gelderse gemeenten ten behoeve van een duurzame en kwalitatieve culturele infrastructuur. Het doel is om de sector te versterken en innovatie mogelijk te maken. Daarom heeft de provincie de erfgoed- en cultuurpacten-regeling, waarbij de provincie co-financiert ten behoeve van intergemeentelijke samenwerking voor cultuurparticipatie, -educatie en talentontwikkeling.

Het smeden van pacten door gemeenten is vaak maatwerk, aangezien lokaal beleid in een regionale context wordt gegoten. De provincie wil hierin, ook al ligt er een uitgewerkt kader, ook maatwerk leveren en met de samenwerkende gemeenten meerjarige afspraken maken. Om dit samenwerkingsproces te begeleiden, kunnen gemeenten rekenen op de inzet van de provinciale ondersteuningsinstelling Cultuur Oost, welke als gespreksleider en adviseur gemeenten kan bijstaan en tevens culturele instellingen kan ondersteunen in de uitvoer van het meerjarige programma.

3.3. Innovatie

De Driehoek heeft de rol van de cultuur- en erfgoedconnector, een samenwerkingsverband van regionale en provinciale steuninstellingen op een basis van lokale cultuur- en erfgoedplatforms. De gedachte achter de cultuur- en erfgoedconnector is het constant zoeken naar verbindingen tussen cultuur en erfgoed, tussen lokaal en regionaal, tussen en met disciplines. De innovatie ligt in het leggen van *structurele* verbindingen tussen deze partijen waardoor samenwerken, het ontsluiten van

Culturele infrastructuur = sociale infrastructuur

informatie, het delen van expertise, het opbouwen van nieuwe kennis, het bevorderen en benutten van onderlinge contacten tot stand komt.

De Driehoek is het primaire aanspreekpunt voor de uitvoering van alle activiteiten. Voor de benodigde aanvullende diensten worden externe specialisten ingeschakeld in goede afstemming met de lokale cultuurmakelaars en met de provinciaal ondersteuners Cultuur Oost, Erfgoed Gelderland en/of Spectrum. De inzet van deze specialisten wordt betaald uit de subsidie voor de Regiovisie.

Jong en oud geven verhalen door

Het project 'Geef het door' in **Elburg** is een project waarbij leerlingen van het VMBO, onder begeleiding van een journalist, interviews hebben gehouden onder ouderen. De verhalen zijn opgeschreven en uitgegeven in een boek. Verbinding tussen jong en oud; educatie-participatie; verhalen die niet verloren gaan mondeling erfgoed, opgetekend!

4. Doelen van de Regiovisie

In 2022-2024 werken we aan het:

1. versterken en vernieuwen lokale infrastructuren voor cultuur- en erfgoed, waaronder ook het opbouwen van de digitale regionale cultuur- en erfgoed infrastructuur;
2. versterken identiteit en zichtbaarheid van de regio Noord Veluwe.

4.1. Doel 1: Versterken en vernieuwen infrastructuur

De 9 gemeenten in de regio zien dat de lokale zowel als de regionale infrastructuur voor cultuur en erfgoed in deze regio zowel versterking als vernieuwing nodig heeft. Niet in alle gemeenten is bijvoorbeeld een lokaal platform waar partijen elkaar ontmoeten, uitwisselen en samen werken aan projecten. De infrastructuur van platforms willen we in de hele regio opzetten.

Bestaande platforms kunnen een impuls gebruiken om te vernieuwen. Vernieuwen betekent samenwerken aan projecten, bijvoorbeeld op basis van thema's. Onder vernieuwen verstaan we ook dat de platforms bijvoorbeeld de amateurorganisaties helpen te professionaliseren.

De regio om de infrastructuur zowel te versterken als te vernieuwen wordt belegd bij drie uitvoerende partners: Cultuurplein, Cultuurkust en de cultuurmakelaar Elburg. Met elkaar sturen zij op de samenhangende uitvoering van de activiteiten. Hiervoor is hiervoor een model ontwikkeld: de 'Driehoek' (zie paragraaf 5 Organisatie).

Voor de uitvoering van deze doelstelling 'versterken en vernieuwen infrastructuur' wordt gedacht aan:

- De jaarlijkse organisatie van een Cultuur- en Erfgoedconferentie Noord Veluwe, een voortzetting van de succesvolle netwerkbijeenkomst voor erfgoedaanbieders uit het vorige Pact. Deze conferentie is de aftrap van de activiteiten en biedt jaarlijks een moment om voortgang te presenteren, nieuwe projecten te onderzoeken en het netwerk te stimuleren.
- Opzetten en versterken van lokale cultuur- en erfgoedplatforms en deze ondersteunen, gericht op professionalisering van kleine organisaties. Denk aan trainingen op het gebied van wetgeving, fondsenwerving, werven vrijwilligers, doelgroepenonderzoek etc.
- Ondersteuning van lokale platforms door de inzet van 'community programmeurs'. Deze programmeurs helpen lokale partijen om programmering te ontwikkelen die past binnen de inhoudelijke focus van het Pact. De community programmeurs zijn spin in het web en verbinden lokale en regionale ontwikkelingen met elkaar. Ze werken aan programmering en gebruiken daar het netwerk voor. Hun inzet gaat dus verder dan 'makelen' en leidt tot concrete output. De programmeurs worden ingezet via Cultuurplein, Cultuurkust en cultuurmakelaar Elburg.
- Programmeren betekent produceren. Productiemiddelen worden gevonden in de financiering van het Pact (per jaar 15.000 euro in cash of uren/projecten door gemeenten en 15.000 euro matching provincie). We nemen ons voor om een fondsenwerver aan te trekken om extra financiering aan te vragen voor projecten die kansrijk zijn.

4.2. Doel 2: Versterken identiteit en zichtbaarheid van regio Noord Veluwe

De regio Noord Veluwe heeft een veelzijdig en fijnmazig netwerk van cultuur- en erfgoedorganisaties en -locaties. Zij vertellen met elkaar het verhaal van deze regio. Maar we zien ook dat hierin nog weinig samenhang is en dat inwoners en bezoekers de mooie plekken en activiteiten lang niet altijd vinden. We willen het gevoel van verbondenheid en cohesie in de regio versterken tussen inwoners en tussen organisaties. Tevens is het aantrekken van nieuwe bezoekers en het actief uitdragen van de verhalen belangrijk.

Door de geschiedenis wandelen

Tijdens het Cultuur- en Erfgoedpact 2017-2021 werd in **Hattem** een Hanzes ontwikkeld: de Hanzes Hattem II over o.a. de locatie de Dijkpoort in Hattem. De les is bedoeld voor het basisonderwijs, groep 5 en 6.

De lessen zijn onderdeel van de leerlijn Erfgoed. Het ontwikkelde project wordt geplaatst op de website van www.reizenindetijd.nl. Hierdoor is de les beschikbaar voor alle scholen in Nederland. De les heeft een relatie met de tijdvakken en de canon.

Voor de uitvoering van deze doelstelling wordt gedacht aan:

- regionaal en lokaal uitwerken van het Verhaal van de Noord Veluwe, in samenwerking met Erfgoed Gelderland;
- onderzoek naar vernieuwende cultuurmarketing. Hierbij denken we niet alleen aan het ontsluiten van bestaande activiteiten, maar vooral een onderzoek naar en de start van de ontwikkeling van een platform waarop ook online content ontwikkeld en gedeeld wordt. Dit leidt op termijn tot een regionale informatie-architectuur met zo mogelijk een uniform platform van applicaties en lokale netwerken, waaronder lokale toeristische organisaties. Aandachtspunt hierbij is een informatievoorziening voor de inwoners, zodat zij de activiteiten van het platform goed kunnen vinden. Gezien de hoge ontwikkel- en communicatie-kosten van een dergelijk platform, is het niet haalbaar om dit binnen de huidige Regiovisie-gelden te realiseren. Mocht hier behoefte aan zijn dan liggen er kansen bij fondsen om aanvullende middelen binnen te halen, zoals het nieuwe driejarige programma DigitALL van het VSB-fonds;
- inzet op ontwikkelen derde geldstroom: inzet op fondsenwerving en het ontwikkelen van een regionaal cultureel membership voor maatschappelijke partners en bedrijven, waarbij partners zich verbinden aan het Verhaal van Noord Veluwe en tegelijkertijd cultuur en erfgoed ondersteunen;
- samenwerking zoeken met recreatie- en toerisme, bijvoorbeeld met Visit Veluwe.

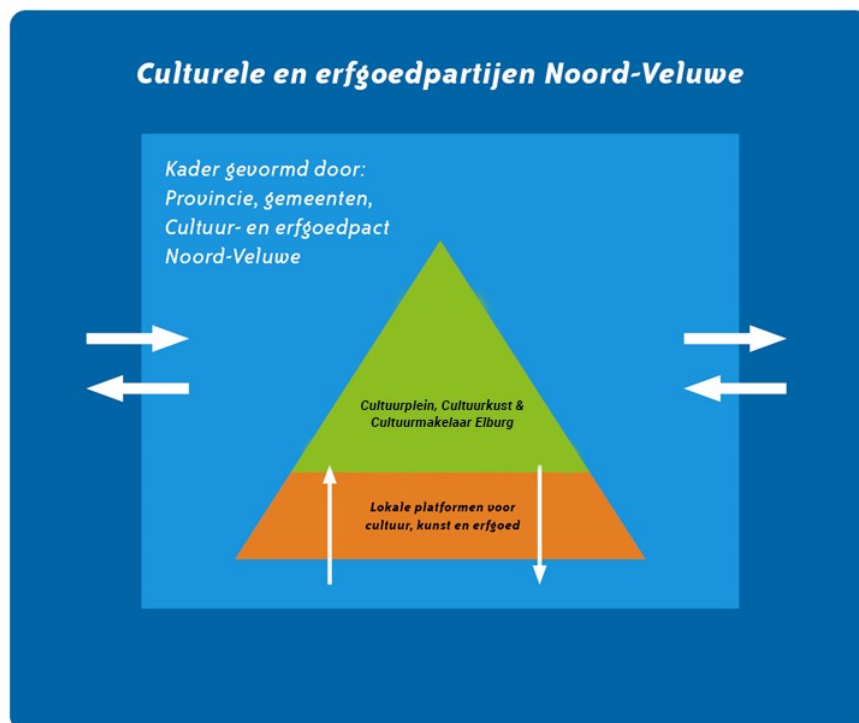
Succesvolle samenwerking op het gebied van erfgoed

In de **gemeente Oldebroek** zijn spelers actief op het gebied van erfgoed (o.a. het Boerderijmuseum De Bovenstreek, Molen De Hoop en oudheidkundige vereniging De Broeklanden). Cultuurplein organiseert jaarlijks in hun werkgebied een erfgoeddag, afgelopen jaar in Oldebroek. Een enorm hoge opkomst, meerdere mensen per organisatie, die geïnspireerd werden door elkaar. Door hierop te investeren, liggen er kansen voor een succesvollere samenwerking en afstemming voor Open Momentendag en andere zaken op het gebied van erfgoed.

5. Organisatie

De uitvoering van het Pact en Regiovisie vraagt een samenspel van de negen gemeenten en drie uitvoerders: Cultuurlust, Cultuurplein en de Cultuurmakelaar Elburg. Hiermee zijn organisatie- en personeelskosten gemoeid, zoals bijvoorbeeld de kosten van de community programmeurs. Tevens zijn er kosten voor het penvoerderschap door de gemeente Putten. De samenwerking tussen de 9 gemeenten en de kosten van de penvoerder liggen vast in een Dienstverleningsovereenkomst tussen de 9 gemeenten. De kosten van de penvoerder worden bekostigd van de subsidie voor de Regiovisie.

5.1. De Driehoek

Toelichting figuur Driehoek

In de Driehoek werken uitvoerders Cultuurlust/Cultuurplein/Cultuurmakelaar Elburg en de lokale platformen samen. Het bovenste deel van de Driehoek wordt gevormd door Cultuurplein, Cultuurlust en Cultuurmakelaar Elburg. Samen zijn zij verantwoordelijk voor de deskundige en praktische uitvoering van de bovenlokale en lokale activiteiten op inhoudelijk, organisatorisch, financieel en digitaal terrein voor de uitvoering van het Cultuur- en Erfgoedpact 2022-2024.

De subsidie Regiovisie wordt mede ingezet om deze uitvoering te bekostigen. Waar nodig werkt de Driehoek samen met de provinciale organisatie CultuurOost voor kennisuitwisseling en ondersteuning. Het veld, bestaande uit de culturele en erfgoedpartijen en de culturele makers samengebracht in lokale cultuur- en erfgoedplatforms, vormt de basis van deze toekomstbestendige culturele en erfgoedinfrastructuur. Daar waar geen of geen goed werkende cultuur- en erfgoedplatforms zijn, wordt

Culturele infrastructuur = sociale infrastructuur

in het eerste jaar ingezet op ontwikkeling van een dergelijk platform (transformatie). Ook de kosten die hiermee gemoeid zijn, worden gedekt uit de subsidie Regiovisie.

De culturele partners zijn zeer divers van aard. Het gaat hierbij onder meer om kunstencentra, muziekscholen, grotere en kleinere podia, theatermakers, festivals en professionals en amateurs op het gebied van beeldende kunst, dans en muziek. Ook de erfgoedpartners zijn heel divers: musea, historische verenigingen, monumentenstichtingen, verzamelaars, hoeders van varend erfgoed (denk aan de bruine vloot) en immaterieel erfgoed (tradities en streektaal) en een beoogd archeologisch belevingscentrum Veluwe. Maar ook de Zuiderzeestraatweg en de unieke confessionele infrastructuur van de regio horen bij het erfgoed van de Noord-Veluwe.

Cross-overs tussen podiumkunsten en onderwijs

Theater Stroud in Putten programmeert al 25 jaar de meest uiteenlopende voorstellingen. Het theater onderscheidt zich door voorstellingen te koppelen aan bijzondere thema's, gebeurtenissen of maatschappelijke functies. Uniek is het project 'Adopteer een voorstelling' waarbij leerlingen uit het primair en voortgezet onderwijs samen met professionele theatermakers een voorstelling maken. Het theater wil graag meer samenwerking en uitwisseling met partners op de Noord-Veluwe en in Gelderland, vooral op het gebied van sociaal-maatschappelijke projecten.

5.2. De Driehoek: transformerend en innoverend

De Driehoek vervult een hoofdrol bij de beoogde innovatie en transformatie, de kerndoelen van deze Regiovisie.

5.2.1. Innovatie

De pijlen in de afbeelding staan voor wisselwerking. Dit leidt tot een hechtere, structurele en daardoor toekomstbestendige(re) infrastructuur voor cultuur en erfgoed op de Noord-Veluwe. Een samenwerkingsverband biedt meer mogelijkheden tot continuïteit (ook op de langere termijn), tot het benutten en delen van bestaande expertise en tot het opbouwen van nieuwe kennis en vaardigheden. Thema's worden regionaal bepaald en in samenhang binnen de Driehoek opgepakt. Hierbij gaat het om de waarde van kunst, cultuur en erfgoed (waaronder ook materieel en immaterieel erfgoed) voor vrijetijdsbesteding, voor participatie, educatie en economie.

5.2.2. Transformatie

De basis onder de afstemming tussen provincie en gemeenten als opdrachtgevers vond al plaats binnen de vorige Cultuur- en Erfgoedpacten, maar de Driehoek breidt deze uit en bestendigt deze transformatie. Een andere transformatie is de stimulering door de Driehoek van cultuur- en erfgoedplatforms voor zover deze nog niet aanwezig zijn. En de professionalisering van de reeds aanwezige platforms.

5.3. De kracht van de Driehoek

Versterking van het pact door de Driehoek als uitvoerende organisaties levert op:

Culturele infrastructuur = sociale infrastructuur

- deskundige en onafhankelijke ondersteuning van de regionale samenwerking (coördinatie, slagkracht, verbinding en de vliegwielfunctie), zodat er meer, betere en duurzamere effecten worden bereikt met kennis en ervaring afkomstig uit eigen regio of van buiten onze regio;
- deskundige, onafhankelijke en vooral praktische ondersteuning van de regionale en lokale instellingen op inhoudelijk, organisatorisch, financieel en digitaal terrein, zodat:
 - o de instellingen op zich en in samenwerkingsverbanden sterker en duurzamer worden en beter kunnen bijdragen aan sociale cohesie, participatie, educatie en economie;
 - o organisaties ondersteunen in het inhoudelijk en technisch (digitaal) ontsluiten van informatie (o.a. de regionale verhalen) om zo aantrekkelijker te worden voor alle leeftijdsgroepen (ook als vrijwilliger)!
 - o bijdragen uit subsidieregelingen van provincie en van landelijke fondsen binnen het bereik van de instellingen uit de regio halen;
 - o jongeren beter worden bereikt, zodat zij hopelijk meer geïnteresseerd raken en aanhaken bij cultuur en erfgoed(instellingen). Hierop wordt aangehaakt met projecten in het (basis- en) voortgezet onderwijs.

Kortom: de Driehoek biedt onze regio de mogelijkheid de cultuur- en erfgoedsector te innoveren en te transformeren om tezamen een goed en solide perspectief voor de sector te creëren.

5.4. Activiteiten van de Driehoek

De activiteiten zijn gericht op het opzetten en verder ontwikkelen van cultuur- en erfgoed platforms. Door lokaal cultuur- en erfgoedplatforms op te zetten (en al aanwezige platforms verder te ontwikkelen) wordt de basis gelegd voor de regionale infrastructuur. In een aantal van de 9 gemeenten is er nog geen platform aanwezig; deze worden gedurende de looptijd van de Regiovisie opgezet. In de gemeenten waar deze wel aanwezig zijn, worden deze verder doorontwikkeld. Het doel is dat platforms lokale cultuur en erfgoed een impuls kunnen geven. Deze platforms vormen lokaal de basis voor de activiteiten en dragen bij aan bovenlokale activiteiten.

5.5. De doelgroepen van de activiteiten van de Driehoek

De activiteiten van de Driehoek richten zich met name op de culturele- en erfgoedinstellingen en op de samenwerking tussen deze partijen. Door de instellingen te versterken met kennis, met toegang tot kennis en ervaring, met oplossingen voor probleemgebieden als marketing, vrijwilligers, en door de samenwerking structureel te faciliteren, wordt de culturele en erfgoedinfrastructuur blijvend versterkt en geïnnoveerd.

Voorbeelden van projecten die binnen de Regiovisie zouden kunnen worden uitgevoerd:

- het vormen van de culturele en erfgoedplatforms (onderste laag van de Driehoek);
- het ondersteunen van de instellingen door bijvoorbeeld deskundigheidsbevordering of bovenlokale samenwerking per discipline.
- het stimuleren van samenwerkingen tussen instellingen van verschillende disciplines.

Daarnaast ook activiteiten die zich richten op (een bepaalde mate van) zelfredzaamheid; dit kunnen zijn:

- aan welke wetgeving moet ik als vereniging of stichtingsbestuur voldoen?;
- fondsenwerving; hoe kom ik aan de informatie, hoe vraag ik een subsidie aan;

Culturele infrastructuur = sociale infrastructuur

- hoe behoud ik mijn vrijwilligers, hoe zet ik in op steeds minder vrijwilligers en kan ik verschillende taken door verschillende personen laten uitvoeren?;
- hoe werf ik nieuwe vrijwilligers?;
- hoe kan ik vrijwilligers scholen?;
- vrijwilligerpools opzetten; kruisbestuiving en/of juist in eenzelfde doelgroep?;
- hoe weet ik welke klanten/bezoekers welke wensen hebben en hoe ga ik (dan) aan de slag voor en met nieuw te ontwikkelen aanbod?;
- cultureel ondernemerschap; hoe kan ik mee in een nieuwe manier van denken?; hoe kan ik aan de slag met nieuwe/andere verdienmodellen?;
- kennisdeling: hoe kom ik achter succesacties bij andere instellingen?

De geschiedenis toegankelijk maken voor breed publiek

De Locatietheatervoorstelling 'Zo gaan we allemaal' in Heerde is gebaseerd op historische brieven uit het gelijknamige boek verhaal over de Joodse broers Herman en Eduard Snatager. Dit was een initiatief van Cultuurplein samen met Vriezes Erfgoed in Wapenveld. Het werd gespeeld door ruim 40 amateurspelers uit de wijde omgeving van Wapenveld, aangevuld met studenten van de theateropleiding ArteZ in Zwolle. Ook werd een speciaal projectkoor van amateurs opgericht. Zij zongen Joods/Jiddische liederen.

6. Activiteitenplan

6.1. Opstellen kapstok: het cultuur- en erfgoedverhaal Noord Veluwe

De Driehoek is integraal verantwoordelijk voor het opstellen van een activiteitenplan in opdracht van de gemeenten en in afstemming met de provincie. Het Cultuur- en Erfgoedpact vormt de basis voor regionale toekomstbestendige samenwerking in een opzet vergelijkbaar met die van de Veluwe Agenda. De kapstok wordt gevormd door het Verhaal van de Noord-Veluwe, een verwoording van wat onze regio verbindt. Een eerste aanzet voor dit verhaal is al gemaakt door Erfgoed Gelderland dat in de komende periode nader wordt uitgewerkt. Deze uitwerking wordt als eerste project door de Driehoek opgepakt. Voor het opstellen en uitwerken van Cultuur- en Erfgoedverhaal van de Noord Veluwe is een bedrag van € 100.000,- beschikbaar. Dit bedrag maakt deel uit van het totaalbedrag van € 650.000,- dat we hierbij aanvragen.

6.2. Structurele ondersteuning (lokale) instellingen

In onze regio zijn relatief veel kleinere lokale culturele en erfgoedinstellingen actief. Wat bij deze kleinere instellingen vaak ontbreekt, is professionele kennis en kunde op cultureel, organisatorisch, digitaal en/of financieel gebied. Dit is grotendeels inherent aan het feit, dat veel van deze instellingen drijven op of uitsluitend worden gedreven door vrijwilligers – energieke en betrokken mensen, maar vaak niet of onvoldoende vakkundig geschoold. Het gros van deze instellingen is in overwegende mate financieel afhankelijk van de gemeente. Een en ander betekent, dat de coronacrisis deze instellingen meer verzwakt heeft dan het geval zou zijn geweest wanneer zij wel hadden kunnen beschikken over genoemde kennis en kunde.

Om de lokale instellingen versterken en op alle genoemde terreinen toekomstbestendig maken, is het zaak deze op de genoemde punten structureel te ondersteunen. Dit is ook belangrijk wanneer meer jongeren zich betrokken gaan voelen bij deze instellingen. Het behouden van bestaande vrijwilligers voor de lokale instellingen en het aantrekken van nieuwe vrijwilligers is voor veel culturele instellingen een opgave. Het regionaal inzetten op het vinden van oplossingen voor de vrijwilligersproblematiek zou een goede actie zijn waarmee lokale instellingen kunnen worden ondersteund.

De kunst van subsidie aanvragen

De Oudheidkundige Vereniging **Ermelo** is zeer actief en verricht met haar de 1250+ leden veel maatschappelijk relevant werk. Zo ondersteunen ze bij archeologische opgravingen, is er een werkgroep die grafheuvels verzorgt etc.

Deze enthousiaste club vrijwilligers heeft dit altijd zonder subsidie of ondersteuning kunnen doen. Nu, mede door Covid-19, maar meer gedreven door professionalisering en innovatie is er wel meer geld nodig. Daar ontstaat de hulpvraag. De Oudheidkundige Vereniging weet simpelweg niet van het bestaan van de meeste subsidies, fondsen en regelingen. Daarnaast is het aanvragen van een dergelijke subsidie een kunst op zichzelf. Hiervoor hebben ze professionele hulp nodig.

6.3. Digitale infrastructuur bestendigen

De coronacrisis heeft de noodzaak van een goede en innovatieve digitale infrastructuur aangetoond, doordat het aanbod van culturele instellingen online werd getoond. De digitale eilanden, die culturele organisaties moeten voor wat betreft het digitaal ondersteunen van de regionale verhalen van cultuur, kunst en materieel en immaterieel erfgoed, worden vervangen door een professioneel opgezette, regionale informatie-architectuur met zo mogelijk een uniform platform van applicaties en lokale netwerken. De budgetten die daarvoor nu al per organisatie beschikbaar zijn, kunnen worden ingezet om, tezamen met een aanvullend budget voor technische innovatie vanuit de provincie, die beoogde toekomstige infrastructuur te realiseren. Zo ontstaat een samenhangend en regionaal dekkend netwerk van ontsloten informatiebronnen en hulpmiddelen (QR-codes, apps, podcasts, sociale media, etc.) die tezamen de Noord-Veluwe digitaal ontsluiten voor alle leeftijdsgroepen, niet in het minst voor jongeren (ook als vrijwilliger).

6.4. Vergroten welbevinden inwoners regio

Kunst, cultuur en erfgoed bieden daarnaast mogelijkheden op het gebied van sociale cohesie en, in het verlengde daarvan, het sociaal domein. De Driehoek heeft ook een taak als het gaat om ontmoeting, participatie en educatie, en daarmee het vergroten van het welbevinden van de inwoners van de regio. In het kader daarvan wordt in de looptijd van de Regiovisie de mogelijkheden van partnerschap met sociaal maatschappelijke partners onderzocht om zo de aansluiting met sociaal domein te versterken.

Cultuur inzetten als middel

De Popschool Harderwijk: “Muziek maken of beluisteren heeft een positief effect op gezondheid en kwaliteit van leven. Je wordt er vrolijk van, en dat is goed voor je. Het is dan ook niet vreemd dat ook kwetsbare mensen baat hebben bij muziek. Veel mensen kennen het voorbeeld van mensen met gevorderde dementie, die blij worden als ze liedjes uit hun jeugd kunnen meezingen. Maar ook mensen die te maken hebben met een bijvoorbeeld verstandelijke beperking, autisme, eenzaamheid of depressiviteit kunnen door muziek worden geholpen met bewegen, om contact te leggen met anderen of doordat muziek een gunstige uitwerking heeft op pijn.”

Een paar jaar is geleden heeft de Popschool met verschillende partners uit de zorg gekeken waar behoeftes liggen voor muziek in de zorg. De ervaring en expertise zetten ze in voor organisaties in zorg en welzijn, waarbij de cliënten structureel, als dagbesteding, gebruikmaken van het aanbod (cursussen, lessen) van de Popschool. Een voorbeeld: een cliënt met een aangeboren verstandelijke afwijking wil graag songs schrijven, gitaarspelen en opnemen. De popschool heeft voor hem een weekindeling op maat gemaakt. De cliënt ziet die weekindeling als ‘werk’. Naast de lessen die hij op de Popschool volgt, is hij in zijn woongroep ook meerdere keren per week bezig met het voorbereiden op de lessen en de opnames in de studio. Hij voelt zich gezien en gewaardeerd om dat wat hij kan, waarbij niemand ongevraagd over zijn achtergrond begint. Hij verheugt zich nu al op de afronding van de opnames en de daarbij horende cd-presentatie en optreden. Hij kwam in eerste instantie met begeleiding, maar voelt zich bij de Popschool zo thuis, dat hij intussen zelfstandig komt. Zo worden kleine stappen vooruit gezet.

6.5. Gewenste resultaten

- culturele samenwerking tussen de gemeentes en de instellingen versterken;
- versterken van de samenwerking tussen culturele en organisaties in het sociale domein;
- realiseren van een structuur die ervoor zorgt dat de opgebouwde kennis en projecten langer blijven bestaan;
- in iedere gemeente cultuur- en erfgoedplatforms opbouwen waar de lokale en regionale culturele sector elkaar kan vinden zodat kennis, informatie en projecten kunnen worden uitgewisseld;
- ontwikkelen en ondersteunen van het amateurnetwerk en de erfgoedsector;
- Koppelen van erfgoed en toerisme.

Bovenregionale samenwerking om cultuurparticipatie te versterken

Multicultureel koor Doenja, voor vluchtelingen en andere inwoners van Epe. Doel is om door samen met elkaar te zingen, elkaar te leren kennen, te genieten, te leren en de taal beter onder de knie te krijgen. Dankzij het succesvolle concept was er de wens om ook een Doenja koor in Hattem opzetten. Dit is door de covid-19 periode nog niet van de grond gekomen.

Daarnaast werd het project Sporen in het Landschap bij Hagedoorns Plaatse in Epe ontwikkeld. Dit samen met museum Het Pakhuis in Ermelo en Erfgoed Gelderland. Dit cultuureducatie project had als doel om leerlingen uit de bovenbouw van de basisscholen op zoek te laten gaan naar archeologische sporen in hun eigen omgeving.

6.6. Budget

Aangevraagd bedrag: € 650.000,- waarvan € 100.000,- beschikbaar voor het Verhaal van de Noord Veluwe.

Bij deze aanvraag wordt ervan uitgegaan:

- dat de provinciale ondersteuning in de vorm van het Cultuur- en Erfgoedpact in elk geval zal worden voortgezet in de periode 2022 tot en met 2024;
- dat het Cultuur- en Erfgoedpact wordt benut als drager van de voorgenomen transformatie en innovatie;
- dat de gezamenlijke gemeenten van de Noord Veluwe daarmee ook de cofinanciering voor het Cultuur- en Erfgoedpact inzetten voor het bereiken van bovengenoemde doelen;
- dat het elke gemeente vrij staat de vorm van de cofinanciering voor het Cultuur- en Erfgoedpact (bestaand geld, nieuw geld, uren) zelf te kiezen;
- en dat met die co-financiering de hier gevraagde bijdrage van de provincie van € 650.000,- wordt vermeerderd met de bijdrage van de provincie aan het Cultuur- en Erfgoedpact 2022 tot en met 2024 à maximaal € 405.000,- plus (de tegenwaarde van) (9 gemeenten x maximaal € 15.000,- per jaar x 3 jaar =) maximaal € 405.000,- waarmee het totaal beschikbare bedrag voor de uitvoering van de hier gepresenteerde plannen uitkomt op maximaal € 1.460.000,- voor de jaren 2022 tot en met 2024;
- CultuurOost vanuit haar provinciale taak en -budget gedurende de looptijd van de subsidies beschikbaar is voor advies en voor ambtelijke ondersteuning.

Bij deze aanvraag hoort een separate begroting met dekkingsplan.

Succesvolle samenwerking in de regio tussen musea

Vanuit o.a. het Cultuur- en Erfgoedpact 2017-2021 heeft het Noord-Veluws Museum in **Nunspeet** in een unieke samenwerking met de Sjoel Elburg de tentoonstelling *Vermoorde Kunst* georganiseerd in 2020. Een tentoonstelling met werk van ruim 25 Joods-Nederlandse kunstenaars die in de Tweede Wereldoorlog werden vermoord. Dit indringende thema was de aanleiding voor deze bijzondere samenwerking tussen Museum Sjoel Elburg en het Noord-Veluws Museum Nunspeet. De samenwerking kwam tot stand in het jaar dat 80 jaar Tweede Wereldoorlog en 75 jaar vrijheid werden herdacht.

6.7. Subsidieverstrekking voor uitvoering

De drie uitvoeringsorganisaties ontwikkelen een activiteitenplan om aanspraak te maken op een subsidie verstrekt door de penvoerder namens de 9 gemeenten. De penvoerende gemeente (Putten) stelt hiervoor namens de 9 gemeenten een subsidieregeling op voor de gelden uit de Regiovisie en het Cultuur- en Erfgoedpact. De gemeente Putten gaat de subsidie voor de uitvoering verstrekken op basis van haar Algemene Subsidieverordening 2022, waaraan nadere regels voor de komende periode worden toegevoegd. De nadere regels worden gebaseerd op de kaders en criteria in de Regio-visie en Cultuur- en Erfgoedpact.

De uitvoering start na de toekenning van de subsidie door de provincie Gelderland met visiebijeenkomsten waarbij o.a. de toetsingscriteria voor de activiteiten en de activiteitenplannen worden besproken en verder uitgewerkt. Deze visiebijeenkomsten worden georganiseerd door CultuurOost.